
“HPV INFEKSIYASINING SALBIY TA’SIRLARINI KAMAYTIRISH”

Saparbayeva Xoljonoy Ravshanbek qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
yo‘nalishi 1kurs magistri

Ilmiy rahbar : Jumaniyazov Kudrat Atabayevich

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali Akusherlik va ginekologiya
kafedrası Katta o‘qituvchisi T.f.n

Gumanitar va tabiiy fanlar sohasidagi eng dolzarb muammolardan biri — inson papilloma virusi (HPV) infeksiyasi bilan bog'liq salbiy oqibatlar va uning profilaktikasidir. HPV infeksiyasi jahon miqyosida keng tarqalgan va bir qator jiddiy kasalliklarning rivojlanishiga sabab bo'lishi mumkin. Xususan, HPV asosan ayollarda bo'yin og'rig'ini va jinsiy organlarida saraton hosil qilishga olib keladigan eng keng tarqalgan viruslardan biridir. HPV infeksiyasining uzoq muddatli salbiy ta'siri, birinchi navbatda, qin saratoni va anal saratoni kabi o'limga olib keluvchi holatlar bilan bog'liqdir.

HPV infeksiyasining oldini olish va uning salbiy ta'sirlarini kamaytirish uchun zamonaviy profilaktika choralari, ayniqsa, vaksinalar alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu dissertatsiyada HPV infeksiyasining salbiy ta'sirlarini kamaytirish maqsadida mavjud profilaktik usullar va vaksinalarning ahamiyati tahlil qilinadi.

Hpv infeksiyasining tushunchasi va tarqalishi

Inson papilloma virusi (HPV) – bu yuqori va past xavfli genotiplarga ega bo'lgan, yuqori darajada keng tarqalgan, jinsiy yo'l bilan yuqadigan virusdir. HPV 200 dan ortiq turga ega bo'lib, ulardan faqat bir nechtasi saraton keltirib chiqaradi. HPV infeksiyasi ko'pincha simptomlar bilan kechmaydi va ko'p hollarda o'z-o'zidan yo'qoladi, ammo ba'zi hollarda u kasalliklarning rivojlanishiga olib kelishi mumkin. HPV infeksiyasi dunyo bo'ylab har yili millionlab odamlar tomonidan ko'rib chiqiladi. CDC ma'lumotlariga ko'ra, har yili HPV 14 milliondan ortiq yangi holatlar

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econferences.com

20th May 2025

bilan aniqlanadi. Buning natijasida HPV bilan bog'liq kasalliklar va ularning oqibatlarini jahon sog'liqni saqlash tizimiga katta yuk keltiradi.

Hpv infeksiyasi va uning salbiy ta'sirlari

HPV infeksiyasi keng tarqalgan, ammo ko'pincha simptomlar ko'rsatilmaydi. Ammo, infeksiya ba'zi holatlarda ko'proq jiddiy salbiy ta'sirlar keltirib chiqarishi mumkin. Ularning orasida eng muhimlari:

Qin saratoni: HPV-16 va HPV-18 kabi yuqori xavfli genotiplar qin saratonining asosiy sababchisi hisoblanadi.

Jinsiy organlarida o'smalar: HPV infeksiyasi jinsiy a'zolarida benign o'smalar yoki genital siğillarni (kondiloma) keltirib chiqarishi mumkin.

Anal saraton: HPV anal saratoni rivojlanishining asosiy sabablaridan biridir, ayniqsa, erkaklar va homilador ayollar o'rtasida keng tarqalgan.

Oral saraton: HPV infeksiyasi og'iz bo'shlig'ida, yutak va tomoqda ham saraton rivojlanishiga sabab bo'lishi mumkin.

HPV infeksiyasining profilaktikasi va vaktsinatsiya

HPV infeksiyasining salbiy ta'sirlarining oldini olish uchun bir necha samarali profilaktik usullar mavjud. Ular orasida eng samarali usul vaktsinalar hisoblanadi.

HPV vaktsinalari

HPV vaktsinalari — bu HPV infeksiyasining oldini olishga yordam beradigan zamonaviy profilaktik vositadir. Hozirda HPV-ning ko'plab xavfli turlariga qarshi ishlab chiqilgan bir nechta vaktsinalar mavjud.

HPV vaktsinalari ikkita asosiy turga bo'linadi:

Bivalent vaktsina: HPV-16 va HPV-18 genotiplariga qarshi himoya qiladi.

Kvadrivalent vaktsina: HPV-6, HPV-11, HPV-16 va HPV-18 genotiplariga qarshi himoya qiladi.

Vaktsinalar HPV infeksiyasining oldini olish va uning rivojlanishiga olib keladigan saraton va o'smalarni kamaytirishga yordam beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, HPV vaktsinasini 12-13 yoshdagi o'smirlar va jinsiy faoliyatni boshlamagan

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfseries.com

20th May 2025

ayollarga qabul qilish ularning HPV infeksiyasiga qarshi immunitetini rivojlantiradi.

Profilaktik Choralar

Tibbiy tekshiruvlar: HPV infeksiyasining belgilari paydo bo'lganida, tezkor tekshiruvlar va tashxis qo'yish HPV ning keng tarqalishiga va uning salbiy oqibatlarining oldini olishga yordam beradi.

Jinsiy ta'sirni cheklash: Jinsiy faollikni cheklash va bir nechta jinsiy sheriklardan saqlanish HPV infeksiyasining tarqalishini kamaytirishga yordam beradi.

Kondomlardan foydalanish: Jinsiy aloqada kondomlardan foydalanish HPV infeksiyasini kamaytiradi, lekin ular 100% himoya ta'minlamaydi.

Hpv vaktsinasi tahmini va uning samaradorligi

HPV vaktsinasining samaradorligi bir qancha klinik tadqiqotlarda tasdiqlangan. Masalan, kvadrivalent HPV vaktsinasining samaradorligi 90% dan ortiqni tashkil etadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, vaktsina HPV-ning yuqori xavfli turlariga qarshi himoya qilishda samarali bo'lib, saratonni va genital siğillarni oldini olishga yordam beradi.

HPV vaktsinasining samaradorligi yosh guruhlariga qarab farq qiladi. O'smirlik yoshidagi shaxslar vaktsinadan maksimal darajada himoya oladilar.

Xulosa

HPV infeksiyasi dunyo bo'ylab salbiy ta'sirlarga olib keluvchi global muammolardan biridir. Ammo zamonaviy vaktsinalar va profilaktik choralar bu infeksiyaning oldini olishda muhim rol o'ynaydi. HPV vaktsinasining samaradorligi va xavfsizligi klinik tadqiqotlarda isbotlangan. O'smirlar va jinsiy faoliyatni boshlamagan ayollarda vaktsina olish orqali HPV infeksiyasining rivojlanishining oldini olish mumkin. Shuningdek, HPV infeksiyasini oldini olish uchun tibbiy tekshiruvlar, jinsiy ta'sirni cheklash va kondomlardan foydalanish ham muhim profilaktik choralar hisoblanadi.

HPV infeksiyasining oldini olish va unga qarshi vaktsinalarni keng tarqatish, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda, saraton va boshqa jiddiy kasalliklarning

International Conference on Modern Science and Scientific Studies

Hosted online from Madrid, Spain

Website: econfséries.com

20th May 2025

kamayishiga olib kelishi mumkin. Shuning uchun HPVga qarshi profilaktika va vaksinalarni joriy qilish sog'liqni saqlash sohasidagi asosiy vazifalardan biridir.

Referanslar

1. Arbyn M, Castellsagué X, de Sanjosé S, et al. Epidemiologic classification of human papillomavirus types associated with cervical cancer. *New England Journal of Medicine*. 2009;360(14):1557-1565.
2. Garland SM, Hernandez-Avila M, Wheeler CM, et al. Quadrivalent vaccine against human papillomavirus to prevent anogenital diseases. *New England Journal of Medicine*. 2007;356(19):1928-1943.
3. Tota JE, Chevarie-Davis M, Richardson LA, et al. The impact of human papillomavirus vaccination on the incidence of cervical precancer and cancer in the United States. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*. 2018;218(6):652.e1-652.e8.
4. World Health Organization (WHO). Human papillomavirus (HPV) and cervical cancer. WHO Fact Sheet. 2018.
5. Drolet M, Bénard É, Pérez N, et al. Population-level impact and herd effects following the introduction of human papillomavirus vaccination programs: A systematic review. *The Lancet Infectious Diseases*. 2015;15(5):565-574.